

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi muinaismuistolain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi muinaismuistolain muuttamisesta (HE 33/2018 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sivistysvaliokunta (SiVM 20/2018 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

muinaismuistolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan muinaismuistolain (295/1963) 8 §, sellaisena kuin se on laissa 1443/2009,
muutetaan 5 §, 7 §:n 1 momentti sekä 11 ja 22 §,
sellaisina kuin niistä ovat 5 § osaksi laeissa 563/1995 ja 1443/2009, 11 § laissa 1443/2009 ja
22 § laissa 592/2005, sekä
lisätään lakiin uusi 5 a—5 d ja 11 a—11 d § sekä lakiin siitä lailla 1443/2009 kumotun 25 a §:n
tilalle uusi 25 a § ja lakiin uusi 25 b § seuraavasti:

5 §

Museovirasto voi vahvistaa kiinteän muinaisjäännöksen ja siihen kuuluvan suoja-alueen rajat joko maanomistajan hakemuksesta tai omasta aloitteestaan. Lisäksi Museovirasto voi vahvistaa muinaisjäännöksen ja siihen kuuluvan suoja-alueen rajat saamelaiskäräjien aloitteesta saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitetulla saamelaisten kotiseutualueella ja kolttien kyläkokouksen aloitteesta kolttalain (253/1995) 2 §:ssä tarkoitetulla koltta-alueella.

Jos muinaisjäännöksen ja siihen kuuluvan suoja-alueen rajoja ei ole vahvistettu, suoja-alueen leveys on kaksi metriä muinaisjäännöksen näkyvissä olevista ulkoreunoista.

5 a §

Museovirastolle kirjallisesti toimitettavassa hakemuksessa on esitettävä kiinteän muinaisjäännöksen ja siihen kuuluvan suoja-alueen rajaamisen kannalta tarpeellinen ja riittävä selvitys:

- 1) kiinteästä muinaisjäännöksestä ja sen sijainnista;

Eduskunnan vastaus EV 304/2018 vp

- 2) maanomistussuhteista;
- 3) alueen maankäytöstä.

Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi hakemuksessa on esitettävä ehdotus kiinteän muinaisjäännöksen ja siihen kuuluvan suoja-alueen rajoiksi.

5 b §

Museoviraston on pyydettävä muinaisjäännöksen ja siihen kuuluvan suoja-alueen rajojen vahvistamisesta lausunto:

- 1) sen alueen maanomistajalta, jos maanomistaja ei ole hakijana, ja kiinteistön haltijalta, jolla kiinteä muinaisjäännös sijaitsee;
- 2) kunnalta ja maakunnalta, jonka alueella kiinteä muinaisjäännös sijaitsee;
- 3) saamelaiskäräjiltä, jos kiinteä muinaisjäännös sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella;
- 4) kolttien kyläkokoukselta, jos kiinteä muinaisjäännös sijaitsee koltta-alueella;
- 5) rajojen vahvistamisen kannalta muilta tarpeellisilta tahoilta.

5 c §

Kiinteän muinaisjäännöksen ja siihen kuuluvan suoja-alueen rajojen vahvistamista koskevassa päätöksessä on annettava muinaisjäännöksen arvoa ja suojelua turvaavat tarpeelliset määräykset. Määräykset voivat koskea myös suoja-alueen ulkopuolella olevaa aluetta, jos siitä ei aiheudu muinaisjäännöksen merkitykseen nähden huomattavaa haittaa alueen omistajalle tai jollekin muulle.

5 d §

Päätöstä kiinteän muinaisjäännöksen ja siihen kuuluvan suoja-alueen rajojen vahvistamisesta on noudatettava mahdollisesta valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.

Päätös kiinteän muinaisjäännöksen ja siihen kuuluvan suoja-alueen rajojen vahvistamisesta on maksuton.

7 §

Jos suoja-alueesta, jonka rajat on vahvistettu 5 §:n mukaisesti, aiheutuu huomattavaa haittaa kiinteistön tai sen osan käyttämiselle alueella, jonka käyttöä ei aikaisemmin ollut vastaavasti rajoitettu, asianomaisella on oikeus saada siitä korvaus valtion varoista.

— — — — —

11 §

Kiinteään muinaisjäännökseen kajoamiseen voidaan myöntää lupa (*kajoamislupa*), jos muinaisjäännös tuottaa merkitykseensä nähden kohtuutonta haittaa.

Kajoamislupa voidaan myöntää maanomistajalle tai muulle toimijalle, jonka tarkoituksena on toteuttaa toimenpide, jolla voi olla vaikutusta kiinteään muinaisjäännökseen.

Kajoamislupa on voimassa enintään viisi vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Kajoamisluvan edellyttämät tutkimukset on suoritettava ja kajoamiseen liittyvät toimenpiteet on käynnistettävä luvan voimassaoloaikana. Kajoamisluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kaksi vuotta.

Eduskunnan vastaus EV 304/2018 vp

11 a §

Kajoamisluvan myöntää Museovirasto. Museovirastolle kirjallisesti toimitettavassa lupahakemuksessa on esitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja riittävä selvitys:

- 1) hakijasta;
 - 2) kiinteästä muinaisjäännöksestä ja sen sijainnista;
 - 3) maanomistussuhteista;
 - 4) kajoamista koskevista suunnitelmista;
 - 5) hakijalle aiheutuvasta haitasta, jonka kiinteä muinaisjäännös aiheuttaa, ja perusteluista sille, että hanke ei ole toteutettavissa ilman kajoamista;
 - 6) kajoamisen vaikutuksista kiinteän muinaisjäännöksen fyysiseen säilymiseen.
- Hakemukseen on liitettävä hankesuunnitelma ja arvio hankkeen vaikutuksista.

11 b §

Museoviraston on pyydettävä kajoamislupaa koskevasta hakemuksesta lausunto:

- 1) maanomistajalta ja kiinteistön haltijalta, jonka alueella kiinteä muinaisjäännös sijaitsee, jos maanomistaja tai kiinteistön haltija ei ole hakija;
- 2) kunnalta ja maakunnalta, jonka alueella kiinteä muinaisjäännös sijaitsee;
- 3) saamelaiskäräjiltä, jos kiinteä muinaisjäännös sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella;
- 4) kolttien kyläkokoukselta, jos kiinteä muinaisjäännös sijaitsee kolttaluonnot-alueella;
- 5) lupaharkinnan kannalta muilta tarpeellisilta tahoilta.

11 c §

Kajoamisluvan myöntämistä harkittaessa on otettava huomioon muinaisjäännöksen merkitys, kajoamisesta aiheutuva haitta muinaisjäännökselle ja rauhoituksen vaikutus suunniteltuihin toimenpiteisiin.

Kajoamisluvassa on annettava tarpeelliset määräykset:

- 1) siitä, mihin muinaisjäännökseen tai sen osaan kajoamislupa myönnetään;
- 2) siitä, mihin kajoamistarkoitukseen kajoamislupa myönnetään;
- 3) kajoamisen edellyttämistä tutkimuksista;
- 4) toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään kiinteälle muinaisjäännökselle aiheutuvaa haittaa;
- 5) hakijan osallistumisesta 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen.

11 d §

Kajoamisluvan haltijan on ilmoitettava Museovirastolle, jos kajoamisluvan myöntämisen edellytyksenä olleet seikat ovat muuttuneet. Museoviraston on arvioitava uuden lupakäsittelyn tarpeellisuus ja tarpeen vaatiessa käsiteltävä lupa uudelleen.

Museovirasto voi peruuttaa kajoamisluvan, jos:

- 1) hakija on antanut virheellisiä tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet luvan myöntämiseen;
- 2) lupamääräyksiä on rikottu olennaisesti;
- 3) on ilmeistä, että kajoamisluvassa tarkoitettua hanketta ei ole tarkoitus toteuttaa.

Kajoamislupa voidaan siirtää toiselle, jos siirron saaja täyttää tässä laissa säädetty luvan hakijaa koskevat edellytykset eivätkä luvan edellytykset muilta osin muutu. Siirrosta on ilmoitettava Museovirastolle, jonka on tehtävä luvanhaltijaa koskeva muutos kajoamislupaan.

Eduskunnan vastaus EV 304/2018 vp

22 §

Päätöksestä, jota 5 §:ssä tarkoitetaan, on viipymättä lähetettävä jäljennös muinaisjäännöksen sijaintipaikan poliisilaitokselle, kunnalle ja maakunnalle. Laivalöytöä koskevan päätöksen jäljennös on lähetettävä myös Rajavartiolaitokselle. Päätöksestä, jota tarkoitetaan 5, 11 ja 11 d §:ssä on viipymättä lähetettävä jäljennös saamelaiskäräjille, jos päätös koskee saamelaisten kotiseutualuetta, ja kolttien kyläkokoukselle, jos päätös koskee koltta-aluetta.

25 a §

Edellä 5, 11 ja 11 d §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Lisäksi oikeus muutoksenhakuun on myös saamelaiskäräjillä, jos päätös koskee saamelaisten kotiseutualuetta, ja kolttien kyläkokouksella, jos päätös koskee koltta-aluetta.

25 b §

Tämän lain mukaisten valtion viranomaisten suoritteiden maksullisuuden ja suoritteista perittävien maksujen suuruuden yleisistä perusteista sekä maksujen muista perusteista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992), jollei edellä tässä laissa toisin säädetä.

Tämän lain mukaiset maksut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat muinaismuistolain 5 §:n 2 momentissa ja 11 §:ssä tarkoitettut hakemukset ja niitä koskevat valitukset käsitellään loppuun tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti Museovirastossa ja hallinto-oikeuksissa.

Helsingissä 11.3.2019

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri